

Periodiske emnerapport, STV1200, høsten 2018

Innledning

Undertegnende overtok emneansvaret for STV1200 den 30. april 2018. Det var på et tidspunkt hvor fristene for endringer i pensum var gått ut. Med velvilje fra administrasjonen ved Institutt for statsvitenskap (ISV) lot det seg allikevel gjøre å foreta visse tilpasninger. Min vurdering var allikevel at undervisningsplanleggingen for høsten 2018 allikevel var utilfredsstillende. Jeg mente derfor at den periodiske emneevalueringen burde flyttes til høsten 2019, hvor evalueringen ville reflektere at jeg ville hatt mulighet til grundigere å gjennomarbeide og planlegge alle sider ved undervisningen. Dette ble kategorisk avvist av administrasjonen. Jeg tar det til etterretning, selv om det altså innebærer at denne rapporten er en evaluering av et utilfredsstillende planlagt emne.

Kort om rammen for STV1200

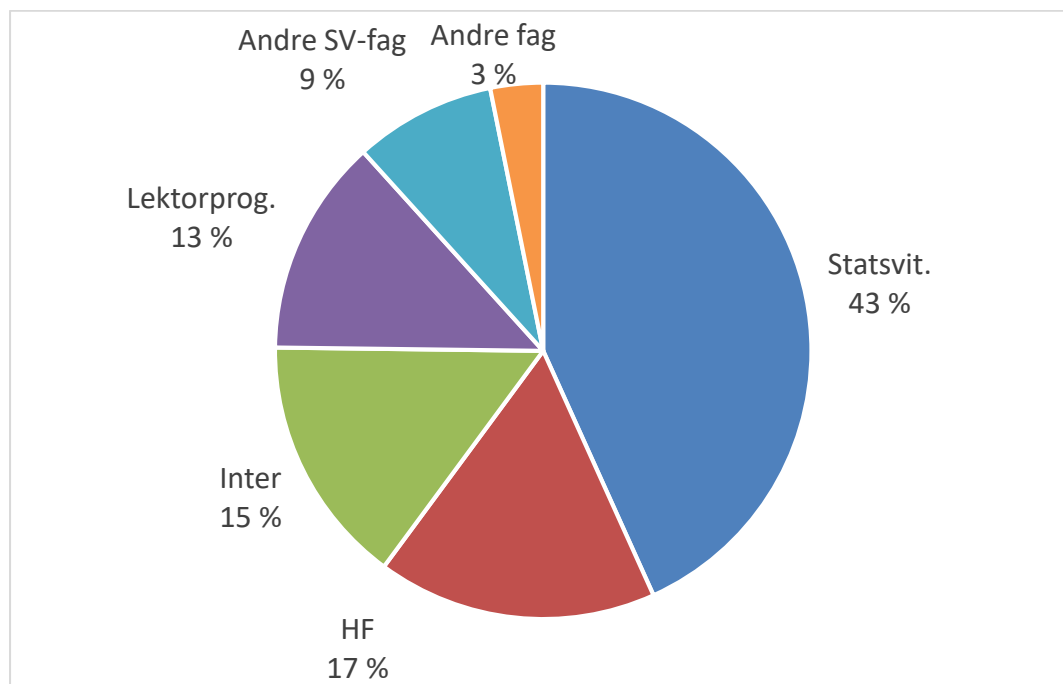
STV1200 er et av fire innføringsemner som hver tar for seg deler av faget statsvitenskap, basert på en grov klassifisering av fagets hovedfelter slik denne ble nedfelt i regi av UNESCO i 1958 (Rokkan, 1986: 19):

- ❖ STV1100: Politisk teori
- ❖ STV1200: Internasjonal politikk
- ❖ STV1300: Komparativ politikk
- ❖ STV1400: Offentlig politikk og administrasjon

ISV har gjennom alle år holdt fast på denne firedelingen som ramme om undervisningen i faget statsvitenskap. Som illustrasjon ble det i 2001 fattet følgende enstemmige vedtak i instituttstyret ved ISV i forbindelse med bemanningsplanleggingen: «ISV skal fortsatt satse på et helhetlig disiplinansvar og ønsker å beholde de fire områder som alltid har utgjort statsvitenskap ved UiO. Dette avspeiler også den internasjonale forskningsfronten innen faget» (ISV 2001).

Samtidig som disse fire emnene utgjør fagets hovedfelter er tematikken attraktiv for studenter på andre studieprogram enn statsvitenskap. Dette illustreres ved at ca. 42 prosent av de som tok besto eksamen i STV1200 høsten 2018 *ikke* var hjemmehørende på studieprogrammene i statsvitenskap og internasjonale studier som administreres av ISV (se Figur 1).

Figur 1: Program-/fakultetstilhørighet oppmeldte studenter STV1200 høsten 2018

Det store antallet studenter fra andre studieprogram er selvsagt svært velkomment og en stor tillitserklæring til ISV. Det demonstrerer statsvitenskapens relevans og åpenhet for interaksjon med andre fag, men viktigst av alt åpner det studentenes faglige horisont ved at de ser de faglige problemstillingene fra ulike perspektiver og teoretiske innfallsvinkler. Ikke minst i forståelsen av internasjonal politikk er dette utvilsomt berikende uansett hvilket studieprogram den enkelte student følger.

Emnebeskrivelse av STV1200

STV1200 presenteres i dag på denne måten på den åpne emnesiden:

1. Kort om emnet

Internasjonal politikk er et hovedområde innen faget statsvitenskap. Innføringsemnet STV1200 har en firedelt struktur.

- Det første emneområdet er en generell innføring i egenskaper ved det internasjonale statssystemet.
- Det andre tar for seg målsetninger og virkemidler i utformingen av staters utenrikspolitikk. Her vil hovedvekten av de empiriske illustrasjonene være knyttet til norsk utenrikspolitikk.
- Under det tredje emneområdet diskuteres ulike økonomiske og politiske konfliktrelasjoner mellom stater.
- Det fjerde emneområdet omhandler ulike samarbeidsformer mellom stater med vekt på internasjonale institusjoners rolle i å blegge konflikter og fremme samarbeid.

2. Hva lærer du?

Kunnskaper

Du skal:

- bli kjent med grunntrekkene i statssystemet og forhold som kan bidra til endring eller stabilitet i dette systemet
- lære om hvordan den enkelte stat utformer sin politikk overfor andre stater
- få innsikt i makt-, konflikt- og samarbeidsaspekter ved forholdet mellom stater, herunder drivkrefter og bremseklosser for politisk integrasjon
- bli kjent med oppbygningen av internasjonale organisasjoner som FN, EU og NATO og hvordan slike organisasjoner under gitte betingelser kan påvirke staters atferd
- få en innføring i internasjonal politisk økonomi, bl. a. om det internasjonale handels- og finanssystemet og forholdet mellom rike og fattige land

Ferdigheter

Du skal:

- kunne definere og bruke sentrale begreper innen internasjonal politikk
- kunne sammenlikne ulike saksområder langs dimensjoner som konflikt, samarbeid og integrasjon, og forklare eventuelle forskjeller mellom disse
- kunne vurdere betydningen av andre aktører enn stater (som transnasjonale selskaper og miljøorganisasjoner), herunder hvordan de påvirker internasjonal politikk
- kunne beskrive viktige internasjonale samarbeidsordninger, forklare måten de virker på og påpeke styrker og svakheter i deres struktur

Generell kompetanse

Du får trening i å:

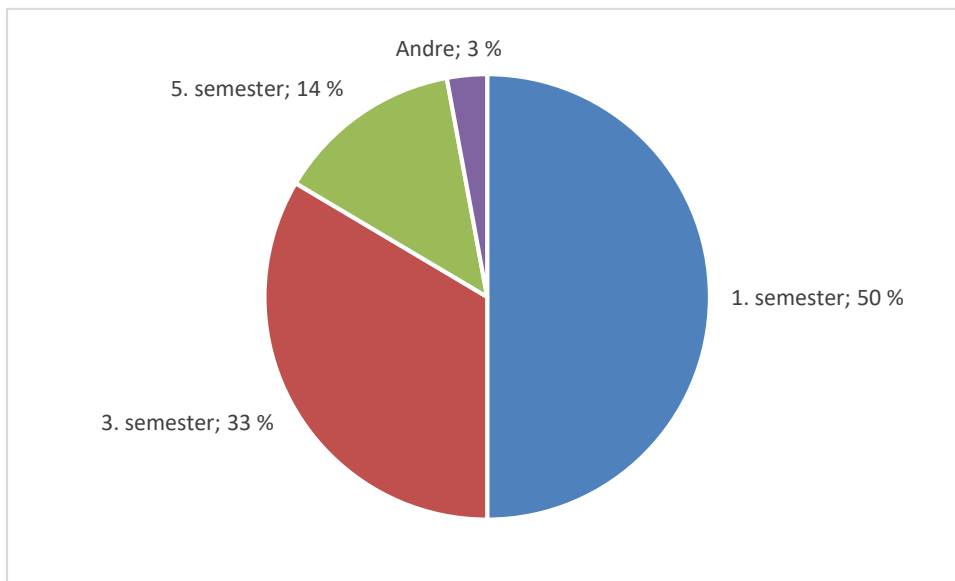
- anvende teoretisk og begrepsmessig kunnskap om internasjonal politikk
- sammenlikne ulike tilnærminger
- vurdere andres framstillinger og analyser

Som det ble påpekt innledningsvis overtok undertegnede emneansvaret for STV1200 på et tidspunkt hvor omfattende endringer ikke lot seg gjøre. En gjennomgang av emnebeskrivelsen var ikke mulig å gjennomføre våren 2018. Det er undertegnede vurdering at emnebeskrivelsen på en tilfredsstillende måte gjenspeiler innholdet i pensum og forelesningene. Det er imidlertid enkelte unntak som er rettet opp ved utformingen av pensum og forelesninger våren 2019. Det gjelder kulepunkt to under 'Kort om emnet' hvor det er lagt inn nytt aktuelt pensum om norsk utenrikspolitikk og kulepunkt fire under 'Kunnskap' hvor FN og NATO er vektlagt i pensum og forelesningene.

Det må understrekes at STV1200 er et innføringsemne. Undertegnede gjennomgikk for en tid tilbake utvalgt pensumlitteratur i internasjonal politikk i videregående skole. Læreplanen danner kun grunnlag for helt generelle kunnskaper hos elevene i videregående skole (Utdanningsdirektoratet 2019). Dette reflekteres i pensumlitteraturen i skolen. Det kan derfor i liten grad forventes at studentene har noen særlig grad av forkunnskaper når de begynner sine studier på STV1200. Studenter på studieprogrammene i statsvitenskap eller internasjonale studier er bedre rustet, siden disse antas å ha gjennomført enten STV1000 eller Inter1000. Som nevnt innledningsvis vil dette på langt nær gjelde alle studentene på STV1200.

Studenter på bachelorprogrammet i statsvitenskap anbefales å ta STV1200 i 3. semester, mens studenter på programmet i Internasjonale studier anbefales å ta STV1200 i 1. semester. Det er undertegnede oppfatning at dette er en riktig plassering av emnet. Basert på gjennomføringsfakta (FS754.001) fremgår det at halvparten av studentene tar emnet i sitt første studiesemester i henhold til undervisningsplanene deres (se Figur 2). Dette skyldes at studentene på årsenheten i statsvitenskap naturligvis tar dette i sitt 1. semester.

Figur 2: Gjennomføringssemester for STV1200

Studentevaluering av STV1200

Høsten 2018 ble det gjennomført en nettbasert studentevaluering av STV1200. Det kom inn 278 svar, som utgjør 56 prosent av antallet undervisningsmeldte studenter og 68 prosent av antallet studenter som møtte til eksamen. Sammenlignet med tidligere evalueringer anses dette som en høy svarprosent. Evalueringen er tilgjengelig i tråd med UiOs regler for offentliggjøring av slike rapporter. Her vil bare hovedtrekkene refereres, og personrelaterte opplysninger er anonymisert. Det må understrekes at studentevalueringer på ingen måte er en fasit for kvaliteten på undervisningen, verken pedagogisk eller faglig.

Pensum

Litt over halvparten av studentene mener omfanget er passende, og ca. 40 prosent mener det bør redusere noe. Dette punktet er fulgt opp i undervisningsplanene for STV1200 høsten 2019, hvor

omfanget av pensum er redusert med omtrent 10 prosent. Over 70 prosent av studentene mener vanskelighetsgraden av pensum er passende, mens 27 prosent mener den bør reduseres noe. Studentene identifiserte også noen få enkeltbidrag som særlig krevende. Enkelte av disse er erstattet med mer pedagogisk tilrettelagt pensum. Tre av de fire hovedbøkene på pensum ansees i all hovedsak som verken lette eller vanskelig, mens pensum om internasjonal politisk økonomi ansees som vanskelig. Dette kan skyldes læreboka, men selve tema er nok også generelt sett vanskelig for de fleste studenter. Økonomiske forhold er imidlertid en sentral del av relasjoner mellom stater, noe som tilsier at tema bør forbli en del av pensum på STV1200. Det er også en interessant observasjon at studentenes vurdering av læringsutbytte av boken om internasjonal politisk økonomi er høy og på linje med de andre lærebøkene. Noe som leder til den konklusjon at selv om studentene synes pensum er vanskelig, kan de allikevel selv oppleve å ha utbytte av det.

Forelesningene

Det har vært tre forelesere involvert i undervisningen høsten 2018. Tre aspekter ved forelesningene er evaluert: læringsutbytte, om forelesningene var engasjerende og vanskelighetsgraden. Tabell 1 viser prosentandelen for 'stor' og 'meget stor' når det gjelder læringsutbytte og engasjerende, og 'verken lette eller vanskelig' når det gjelder vanskelighetsgrad.

Tabell 1: Evaluering av forelesere

	Læringsutbytte	Engasjerende	Vanskelighetsgrad
Foreleser	stort/meget stort	stort/meget stort	verken lett eller vanskelig
A	94.2	96.4	68.3
B	58.3	52.9	50.7
C	52.5	48.9	72.3

Det er vanskelig å vurdere disse resultatene uten å sammenligne med andre evalueringer, eller generell informasjon om hva som er 'normal' score på sammenligningsbare emner. Slik informasjon er ikke innhentet og er neppe tilgjengelige for undertegnede. Det må være opp til instituttledelsen å eventuelt foreta slike sammenligninger. Som emneansvarlig anser undertegnede dette som i seg selv å være forholdsvis gode resultat, noe som tilsier at jeg ikke uten videre ser behov for videre oppfølging overfor den enkelte foreleser.

Undervisningen høsten 2018

Enkelte konkrete sider ved undervisningen høsten 2018 kan være av betydning for denne rapporten og videre forbedring av undervisning på emnet.

- *Dannelse av kollokviegrupper.* Det ble lagt stor vekt på å få studentene til å samarbeide seg imellom. Det ble på forelesningene oppfordret til dannelse av kollokviegrupper. Det ble opprettet en diskusjonsgruppe i Canvas for dette formålet. Her kunne studentene invitere til dannelse av kollokviegrupper, en slags kollokvi-dating. Det er registrert 75 innlegg i denne diskusjonsgruppen. Dette tiltaket vil bli gjennomført også høsten 2019.
- *Oppgaver for kollokviegrupper.* ISV har en ordning hvor studentene gis emnespesifikke oppgaver i Canvas som kan besvares av kollokviegruppene og som vil bli gitt en tilbakemelding fra en av de vitenskapelig ansatte. Undertegnede har ikke informasjon om hvor mange oppgaver som ble sendt inn på STV1200.
- *Forberedelsesnotat.* Forut for en del av forelesningene har det vært lagt ut korte notat i Canvas om de aktuelle pensumbidragene med sikte på å lette innlæringen hos studentene. Dette tiltaket vil bli videreført og utvidet høsten 2019.
- *Mentimeter.* På enkelte forelesninger ble det brukt såkalt mentimeter, hvor studentene kunne logge seg inn via mobilen og angi riktig alternativ mellom ulike påstander knyttet til pensum. Dette fungerte meget godt for å skape engasjement og aktivisere studentene under forelesningen, samtidig som det bidro til innlæring av stoffet. Dette tiltaket vil bli videreført.
- *Canvas.* Høsten 2018 var første gang Canvas ble brukt på STV1200. Hovedinntrykket er at dette er et godt verktøy for undervisningen i STV1200. Mye stoff ble enkelt lagt ut. Det virker ikke som det enkelt kan rapporteres hvor mange studenter som har lastet ned stoffet eller som har besøkt de ulike sidene.

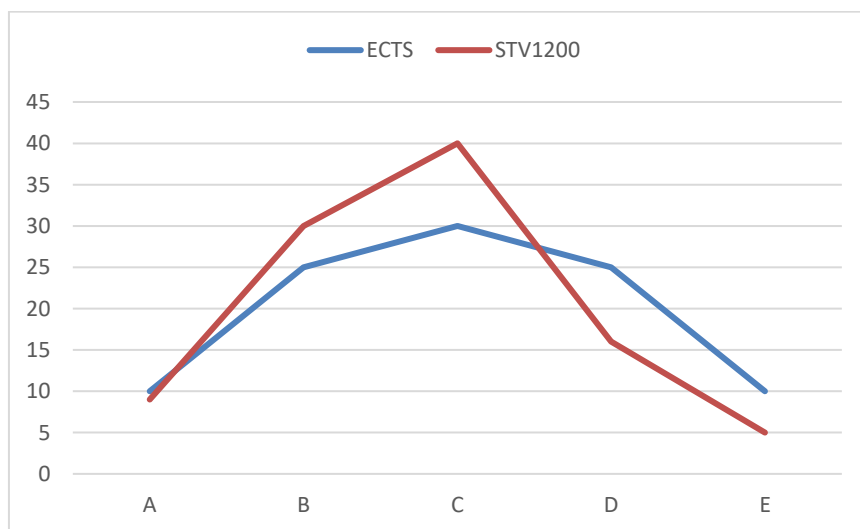
Større problemer viste det seg å være knyttet til det å legge ut opptak av forelesningene i Canvas. De etablerte rutinene for dette sprengte datakapasiteten i Canvas. Dette skapte betydelig frustrasjon hos studentene, og mye tid gikk med til å håndtere dette spørsmålet, både overfor studentene, men ikke minst overfor studieadministrasjonen ved ISV og SV-fakultetet. Det er grunn til å rette kritikk mot fakultetet når Canvas innføres uten at tilfredsstillende rutiner for formidling av opptak er på plass. Nye rutiner for lagring av opptak er nå etablert, så dette vil ikke bli noe problem videre. Undertegnede har imidlertid blitt oppmerksom på de utfordringer som knytter seg til personvern ved opptak av forelesninger. Dette gjør det svært tvilsomt om det vil bli foretatt opptak av forelesninger ved ISV høsten 2019.

- *Utsolgt pensumlitteratur.* Høsten 2018 ble en ny innføringsbok tatt i bruk. Det viste seg at forlaget gikk tom for den internasjonale utgaven. Siden ny utgave var i produksjon ønsket ikke forlaget å trykke opp den eksisterende utgaven. Ca. en tredel av studentene fikk først tak i den amerikanske utgaven av grunnboken etter at over halve semesteret var tilbakelagt. Siden dette var første gang boka ble brukt var det heller intet annenhåndsmarked å basere seg på. Både Akademikas fagansatte og undertegnede brukte mye tid på å håndtere denne situasjonen, med kommunikasjon både overfor forlaget og overfor studentene.

Eksamen og karakterfordeling

Figur 3 viser karakterfordelingen høsten 2018 sammenlignet med fordelingen lagt til grunn i ECTS systemet. Fordelingen er noe skjev, med overvekt av B og C og undervekt av D og E. Undertegnede finner derimot ikke at avviket er dramatisk. Vurderingen av denne karakterfordelingen må basere seg på en sammenligning med andre tilsvarende emner, ved ISV, UiO eller nasjonalt, ikke bare ECTS. Undertegnede har etterspurt slike data, men har ikke mottatt disse fra administrasjonen.

Figur 3: Karakterfordeling STV1200 og ECTS

Selve gjennomføringen av eksamen på STV1200, hvor 400 studenter avla eksamen, er en utfordring både logistisk og ikke minst knyttet til det å sikre likebehandling. Det er selvsagt umulig for en enkelt sensor å stå for hele vurderingen. ISV benytter et system med 1,2 sensorer, som innebærer at kun 20 prosent av oppgavene leses av to sensorer. Det tilligger ikke undertegnede å vurdere rettsikkerheten for studentene ved en slik ordning. For å motvirke faren for fragmentering i vurderingene påtok emneansvarlig seg å være 0,2 sensor, og leste dermed 20 prosent av alle oppgavene. Inntrykket er at det er minimal variasjon i bedømmelsen mellom de ulike sensorene. Dette til tross for at de fleste

sensorene befinner seg utenfor UiO. Det er ingen tvil om at ISV er sterkt avhengig av velvilje fra forskere ved de utenrikspolitiske forskningsinstituttene for gjennomføring av sensuren på STV1200.

Avsluttende bemerkninger

STV1200 har opp mot 500 undervisningsoppmeldte studenter. Dette skaper spesielle utfordringer både i og utenfor forelesningssalen. Antallet e-posthenvendelser til emneansvarlig blir stort, de færreste av studentene velger foreløpig å bruke Canvas for slik kommunikasjon. Antallet henvendelser før, etter og i pausen i forelesningene er også betydelig.

Langt viktigere er det at læringsoverføring i forelesningssalen blir krevende da det er tilnærmet umulig å kommunisere med den enkelte student, eller sjekke dybden i studentenes innlæring eller om den i det hele tatt har skjedd. I STV1200 har det som nevnt blitt brukt ulike virkemidler for å sikre dette. Man kan allikevel spørre seg om forelesninger på innføringsnivået og med et så stort antall studenter i det hele tatt er egnet for kunnskapsoverføring og innlæring av pensum. Undertegnede er av den klare oppfatning at hovedmålet for forelesningene snarere bør være å skape engasjement for faget og lærelyst hos studentene. Emneansvarlig har sterkt oppfordret til dannelse av kollokvier med sikte på å bidra til innlæring og drøfting av pensum i mindre studentgrupper. Det er også min oppfatning at målet for en universitetsutdanning ikke bare måles i karakterene på eksamen, men også i studentenes holdning til kunnskap og læring. Gode forelesninger kan bidra til dette, til dels uavhengig av studentenes innlæring og eksamenskarakterer.

Referanser

ISV (2001). Protokoll fra styremøte ved Institutt for statsvitenskap den 25. januar 2001.

Rokkan, Stein (1986). "Statsvitenskap og political science» i Stein Kuhnle (red.) *Det politiske samfunn – linjer i norsk statsvitenskap*. Bergen: Tano.

Utdanningsdirektoratet (2019) Læreplan i politikk, individ og samfunn - programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering (POS1-01). <https://www.udir.no/kl06/POS1-01/Hele/Kompetansemaal/politikk-og-menneskerettigheter>. Nedlastet 24. April 2019.

Med beste hilsen,

Dag Harald Claes /s/

Langhus, 24. april 2019.